

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

Kapitel 26, predikan av Micael Nilsson, hållen i Korskyrkan söndagen den 9 mars 2014.

Idag ska jag försöka predika över ett mycket långt och händelserikt kapitel. Det är en svår pedagogisk uppgift. Jag antar att det bästa sättet att hantera den på är att ge bibeltexten förtur, d.v.s. läsa mycket och kommentera lite. Vi startar direkt, från vers 1. Lyssna:

Matt 26:1-5: När Jesus hade avslutat hela detta tal sade han till sina lärjungar: "Ni vet att det är påsk om två dagar. Då skall Människosonen utlämnas för att bli korsfäst." Under tiden samlades överstepräster och folkets äldste i översteprästen Kajafas palats och kom överens om att gripa Jesus med list och döda honom. "Men inte under själva helgen", sade de, "så att det uppstår oro bland folket."

Svara på dessa frågor: När ska Jesus dödas, enligt sin egen förutsägelse? (Under påsken.) När ska han inte dödas enligt hans fienders planering? (Under påsken.) Så när dödades Jesus? (Under påsken.)

Har du tänkt på detta någon gång? Jerusalem var en krutdunk under påskfirandet. Jesu fiender ville inte döda honom då, men själv säger han att det ska ske under påsken. Så blir det också. Med andra ord: Gud har kontroll.

Men jag måste säga att ondskan verkar väldigt förvirrad inför korset. Först försöker Satan få Petrus att övertala Jesus att inte ta korset. Men i Luk 22 står det att han for in i Judas och fick honom att utlämna Jesus till att korsfästas. Det verkar råda kalabalik i fiendelägret. Här smider Jesu fiender planer. De bestämmer att han måste dö. Men inte under påsken. Fast så blir det trots allt.

Det här ett uttryck för Guds suveränitet. Gud vill inte allt som sker. Ondskan vill också en massa saker. Onda människor smider sina planer. Men till slut sker ändå Guds vilja. Till sist får Gud trots allt sista ordet.

För Jesus kom för att ge sitt liv på påsken. I 1500 år hade judarna firat påsk. Påsken handlade om befrielse från slaveri; om ett slaktat lamm och om hur blodet från detta lamm räddade Israel från dödens ängel. Och allt detta, och mycket, mycket mer var profetiska antydningar. Allt detta talade om hur Jesus skulle dö på påsken, och hur hans blod räddar oss från slaveri och död.

Vers 6-13: Medan Jesus befann sig i Betania hos Simon den spetälske kom en kvinna fram till honom med en flaska dyrbar balsam och hällde ut den över hans huvud, där han låg till bords. Då blev lärjungarna förargade och sade: "Vilket slöseri! För det där hade man ju kunnat få mycket pengar att ge åt de fattiga." Jesus märkte det och sade till dem: "Varför gör ni kvinnan ledsen? Hon har gjort en god gärning mot mig. De fattiga har ni alltid hos er, men mig har ni inte alltid. När hon hällde denna balsam över min kropp förberedde hon min begravning. Sannerligen, överallt i världen där evangeliet förkunnas skall man också berätta vad hon gjorde och komma ihåg henne."

Vi vet genom Lukas berättelse vem kvinnan var. Det var Maria, Marta och Lasaros syster, från Betania som kom till Jesus den här dagen. Det hon gör när hon nu smörjer Jesus med denna dyrbara olja är ett uttryck för hennes kärlek. Det finns mycket att säga om detta. Idag nöjer jag mig med att konstatera att man nog ska vara mycket försiktig när man kritiserar vad någon annan gör i kärlek till Jesus. Det är alltför lätt att vara en kall kritiker.

En sak till. Hörde du var de var när detta hände? De var hemma hos "Simon den spetälske". Vi vet inte vem han var, men det visste nog de som först läste detta. Om han fortfarande hade varit spetälsk hade han tvingats leva isolerad, och hade inte kunnat ta emot gäster. Kanske är han en av dem som Jesus helat. I så fall är detta en fantastisk scen, för då sitter Jesus och hans vänner i ett hem som en gång var lagt under hopplöshet och död. Då åter de nu med en man som fått livet tillbaka. Det måste ha varit en fantastisk måltid.

Vers 14-16: Då gick en av de tolv, han som hette Judas Iskariot, till överstepräster och sade: "Vad vill ni ge mig om jag utlämnar honom åt er?" De räknade upp trettio silvermynt åt honom. Från det ögonblicket sökte han efter ett lämpligt tillfälle att utlämna honom."

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

30 silvermynt. Vilken tragedi. Så mycket var Jesus värd för Judas. Allt gick att sälja för pengar. Och summan är inte ens särskilt hög. Jag har sett uppskattningar som säger att det kanske handlade om omkring 200 kr.

Det är förunderligt hur lite vi kan sälja ut ett liv med Gud för. 30 silvermynt. En kort passion. En karriär, lite bekvämlighet, vårt rykte... 30 silvermynt. Det var vad Judas värderade Jesus till. Vad är han värd för dig?

Vers 17-25: Första dagen av det osyrade brödets högtid kom lärjungarna fram till Jesus och frågade: "Var vill du att vi skall ordna för påskmåltiden åt dig?" Han svarade: "Gå in till staden och hälsa den och den att er mästare säger: Min stund är nära. Jag vill hålla påskmåltid hos dig med mina lärjungar." Lärjungarna gjorde som Jesus hade sagt, och de ordnade för påskmåltiden. På kvällen lade han sig till bords med de tolv. Medan de åt sade han: "Sannerligen, en av er skall förråda mig." De blev mycket bedrövade och började fråga honom, en efter en: "Det är väl inte jag, herre?" Han svarade: "Den som doppade handen i skålen tillsammans med mig, han skall förråda mig. Människosonen går bort, som det står skrivet om honom, men ve den människa genom vilken Människosonen blir förrådd! Det hade varit bäst för den människan om hon aldrig hade blivit född." Judas, som skulle förråda honom, sade: "Det är väl inte jag, rabbi?" Jesus svarade: "Du har själv sagt det."

Den judiska påskmåltiden är en historia för sig. På det matbordet har allt ett budskap. Måltiden är utformad som en pedagogisk lektion för barnen. Inte berättade jag för barnen vid julbordet vad sillsalladen representerade, vilket budskap prinskorven hade, eller vilken dimension av tron som lyftes fram genom Janssons frestelse. Men ungefär så är det vid den judiska påskmåltiden. Där finns t.ex. "charoset", en blandning av malda nötter, äpplen och kryddor som symboliserar murbruket som användes för bygget av städer i Egypten, och bittra örter som symboliserar de bittra tårar under slaveriets tid.

Måltidens tema är GT's stora frälsningsberättelse, befrielsen från Egypten. Nu, vid detta bord, denna sena kväll i Jerusalem, förbereder Jesus en ny frälsnings-berättelse, Den ska handla om vår befrielse från syndens slaveri. Men också där, mitt i detta vackra, där Guds kärlek bjuds och där nåd dukas fram för mänskligheten finns sveket närvarande vid bordet.

Vers 26-29: Medan de åt tog Jesus ett bröd, och efter att ha läst tackbönen bröt han det, gav åt sina lärjungar och sade: "Tag och ät, detta är min kropp." Och han tog en bägare, och efter att ha tackat Gud gav han den åt dem och sade: "Drick av den alla. Detta är mitt blod, förbundsblodet som blir utgjutet för många till syndernas förlåtelse. Jag säger er: nu kommer jag inte att dricka av det som vinstocken ger förrän den dag då jag dricker det nya vinet med er i min faders rike."

Här instiftas nattvarden, som alltså är en judisk påskmåltid i miniatyr. Under denna så kallade "sedermåltid" dricker man fyra symboliska bägare med vin. Det var avskiljningens bägare, lidandets bägare, förlossningens bägare och tacksägelsebägaren.

Var och en av dem hade ett bestämt budskap. Vid tömmandet av avskiljningens bägare mindes man hur Gud utvalt folket till befrielse i Egypten. Vid tömmandet av lidandets bägare mindes man folkets lidande under slavtiden. Vid tömmandet av förlossningens bägare mindes man hur Gud grep in och räddade folket. Vid tömmandet av tacksägelsens bägare mindes man med tacksamheten hur Gud ledde folket vidare mot Kanaans land.

Att Jesus nu tog en bägare efter måltiden säger inte så mycket till en svensk hedning som jag, men desto mer till en from jude. Han vet förstås att bägaren som man dricker efter måltiden kallas för förlossningens eller försoningens bägare. Det är alltså den bägaren Jesus nu tar. Han tar den och fyller den med nytt innehåll när han säger att den representerar försoningen i hans blod, och syndernas förlåtelse. För nattvarden är ju just detta, en minipåskmåltid, där försoningens bägare räcks till oss, som får ta del av det nya förbundets nåd och försoning.

Vers 30-56: När de hade sjungit lovsången gick de ut till Olivberget. Då sade Jesus till dem: "I natt skall ni alla komma på fall för min skull, ty det står skrivet: Jag skall dräpa herden, och fåren i hjorden skall skingras. Men när jag har uppstått skall jag gå före er till Galileen." Petrus svarade honom: "Även om alla andra kommer på fall för din skull, så skall då jag aldrig komma på fall." Men Jesus sade: "Sannerligen, i natt innan tuppen gal

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

skall du ha förnekat mig tre gånger." Petrus sade: "Om jag så måste dö med dig, skall jag aldrig förneka dig." Och detsamma sade alla lärjungarna.

Sedan gick Jesus med dem till ett ställe som heter Getsemane, och han sade till dem: "Sitt kvar här, medan jag går dit bort och ber." Han tog med sig Petrus och Sebedaios båda söner. Sorg och ängslan kom över honom, och han sade till dem: "Min själ är bedrövad ända till döds. Stanna här och vaka med mig." Han gick lite längre bort, kastade sig till marken och bad: "Fader, låt denna bägare gå förbi mig, om det är möjligt. Men inte som jag vill, utan som du vill." Han gick tillbaka till lärjungarna och fann att de sov, och han sade till Petrus: "Ni orkade alltså inte hålla er vakna en enda timme med mig? Vaka, och be att ni inte utsätts för prövning. Anden vill, men kroppen är svag." Sedan gick han bort och bad för andra gången: "Fader, om denna bägare inte kan gå förbi mig utan jag måste tömma den, så låt din vilja ske." När han kom tillbaka fann han återigen att de sov; de orkade inte hålla ögonen öppna. Han lämnade dem och gick bort och bad för tredje gången med samma ord. Sedan kom han tillbaka till lärjungarna och sade till dem: "Ja, ni sover och vilar er. Men nu är stunden här då Människosonen skall överlämnas i syndarnas händer. Stig upp, låt oss gå. Här kommer han som skall förråda mig."

Medan han ännu talade kom Judas, en av de tolv, och med honom en stor folkhop med svärd och påkar, utsänd av överstepräster och folkets äldste. Förrådaren hade kommit överens med dem om ett tecken: "Den som jag kysser är det, grip honom." Han gick rakt fram till Jesus, hälsade honom med att säga rabbi och kysste honom. Jesus sade till honom: "Min vän, nu har du gjort ditt." Då gick de fram och grep Jesus och höll fast honom. En av dem som var med Jesus lyfte handen och drog sitt svärd, och han slog till mot översteprästens tjänare och högg av honom örat. Då sade Jesus till honom: "Stick tillbaka ditt svärd. Alla som griper till svärd skall dödas med svärd. Tror du inte att om jag bad min fader skulle han genast skicka mer än tolv legioner änglar till min hjälp? Men hur skulle då skrifterna kunna uppfyllas som säger att detta måste hända?" Vid samma tillfälle sade Jesus till folkhoppen: "Som mot en rövare har ni gått ut med svärd och påkar för att fånga mig. Var dag satt jag i templet och undervisade utan att ni grep mig. Men allt detta har skett för att profeternas skrifter skall uppfyllas." Då övergav alla lärjungarna honom och flydde.

Jesus i Getsemane är en djupt utmanande scen. Hur ska vi kunna förstå vad Jesus går igenom den här natten?

Namnet Getsemane betyder "olivpress". Det var i en gatshamna som man pressade de nyskördade oliverna. Och det var till detta denna trädgård användes. Hit till Getsemane fraktades olivskörden från trakten. Här krossades oliver i stora pressar. Och här utsätts Jesus för ett oerhört tryck. Lukas skriver, Luk 22:44: "I sin ångest bad han allt ivrigare, och svetten droppade som blod ner på marken." Självs ber Jesus: - Min själ är bedrövad ända till döds.

Det är en oerhörd press som läggs på Jesus här. Han väntar på den delegation, ledd av Judas, som ska fånga honom. Kanske ser han redan hur facklor nere i dalen rör sig mot honom när vaktstyrkan söker genom området.

Men framför allt är det en andlig press. Paulus skriver, Ef 6:12: "Ty det är inte mot varelser av kött och blod vi har att kämpa utan mot härskarna, mot makterna, mot herrarna över denna mörkrets värld, mot ondskans andekrafter i himlarymderna."

Så kämpar Jesus en kamp som vi bara kan ana. Det är ett koncentrat av ondska som lägrar sig över Getsemane denna sena kväll. Och över hela denna obegripliga scen lyser nattvardensorden: För oss utgiven!

Vers 57-75: De som hade gripit Jesus förde honom till översteprästen Kajafas, där de skriftlärdade och de äldste hade samlats. Petrus följde efter på avstånd, ända till översteprästens palats. Där gick han in på gården och satte sig bland tjänarna för att se hur det skulle sluta. Överstepräster och hela rådet sökte få fram något falskt vittnesmål mot Jesus så att de kunde döma honom till döden, men de lyckades inte trots att det uppträdde många falska vittnen. Till sist trädde det fram två som påstod att han hade sagt: "Jag kan riva ner Guds tempel och bygga upp det igen inom tre dagar." Då reste sig översteprästen och frågade: "Har du inget att svara på deras beskyllningar?" Men Jesus teg. Och översteprästen sade: "Jag besvär dig vid den levande Gudens namn att säga oss om du är Messias, Guds son." Jesus svarade: "Du har själv sagt det. Men jag

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

säger er: efter detta skall ni få se Människosonen sitta på Maktens högra sida och komma på himlens moln." Då slet översteprästen sönder sina kläder och sade: "Han har hädat. Vad skall vi nu med vittnen till? Ni har själva hört hädelsen. Vad säger ni?" De svarade: "Han förtjänar döden." Då spottade de honom i ansiktet och slog honom, och några gav honom örfilar och sade: "Visa att du är en profet, Messias: vem var det som slog dig?"

Petrus satt ute på gården. En tjänsteflicka kom fram till honom och sade: "Du var också tillsammans med Jesus från Galileen." Men han förnekade det inför alla och sade: "Jag förstår inte vad du talar om." Han gick ut i porten, och där var det en annan kvinna som såg honom, och hon sade till dem runt omkring: "Han där var tillsammans med Jesus från Nasaret." Han förnekade det på nytt och svor på det: "Jag känner inte den mannen." Strax efteråt kom de som stod där fram till Petrus och sade: "Visst är du också en av dem. Det hörs på talet." Då svor han och bedyrade: "Jag känner inte den mannen." I samma ögonblick gol en tupp. Då kom Petrus ihåg vad Jesus hade sagt: "Innan tuppen gal skall du ha förnekat mig tre gånger", och han gick ut och grät bittert.

Stackars Petrus! Jag tror att han menade det han sa. Jag tror att Petrus älskade Jesus och att han hellre dött än att förneka sin mästare. Men han föll. Han föll pladask, med full kraft och rakt ner i ett avgrunds djup. Han förnekade, svor och bedyrade att han aldrig känt Jesus. Kanske finns något av förklaringen i de där orden om att Petrus börjat följa Jesus på avstånd.

Jesus fängslas och förs till förhör. Man söker efter något att anklaga honom för. Man finner ingenting alls. Man får ljuga och fabricera fram bevis. Hebreerbrevets författare skriver, Hebr 4:15: "Vi har inte en överstepräst som är oförmögen att känna med oss i våra svagheter, utan en som har prövats på alla sätt och varit som vi men utan synd." Till slut ställer översteprästen frågan, i ren desperation: - "Jag besvär dig vid den levande Gudens namn att säga oss om du är Messias, Guds son." Jesus svarade: "Du har själv sagt det. Men jag säger er: efter detta skall ni få se Människosonen sitta på Maktens högra sida och komma på himlens moln." Då slet översteprästen sönder sina kläder och sade: "Han har hädat. Vad skall vi nu med vittnen till?"

Om vi nu tänker att det här vore läge för att hålla låg profil så tänker Jesus helt annorlunda. För nu träder han fram. På frågan om han är Messias svarar han ja, genom att citera en bibeltext om hur Messias ska komma från Dan 7:13-14: "Jag såg vidare i synerna om natten hur en som liknade en människa kom med himlens skyar; han nalkades den uråldrige och fördes fram inför honom. Åt honom gavs makt, ära och herravälde, så att människor av alla folk, nationer och språk skulle tjäna honom. Hans välde är evigt, det skall aldrig upphöra, och hans rike skall aldrig gå under." Jesu ord utlöser enorma reaktioner, för inför sådana anspråk måste man reagera. Ingen kan stå neutral inför Jesus. Antingen får du avvisa eller tro på honom. Hans budskap ger inte utrymme för något mellanläge.

Översteprästen river sönder sina kläder. Han hatar och hotar och vill röja Jesus ur vägen. Själv väljer jag att böja mina knän inför honom och att bekänna honom som min Herre och Frälsare. Jag ser det som mitt livs största privilegium alla kategorier att få kalla mig hans. Och jag längtar så efter den dag då allt ska gå i uppfyllelse i den profetia han citerar den här dagen. För jag vill vara en av dem som tillber honom när han kommer, när ära och makt ska ges till honom så att alla folk och nationer tjänar honom, då lovsång ska stiga från jorden på alla dess språk, och då hans rike ska upprättas för evigt. Amen